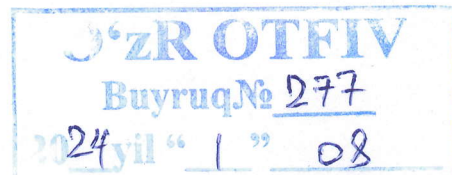

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

70230202 – Sinxron tarjima magistratura mutaxassisligining

MALAKA TALABI

Toshkent-2024

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

1. O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti.
2. Toshkent davlat sharqshunoslik universtiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil “ 1 ” 08 dagi 277 – sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta‘limning davlat ta‘lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta‘limning davlat ta‘lim standarti. Oliy ta‘lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me‘yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r	bet
1. Umumiy tavsifi.....	4
1.1. Qo‘llanish sohasi.....	4
1.1.1. Malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2. Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2. Kasbiy faoliyatlarning tavsifi	4
1.2.1. Kasbiy faoliyatning sohalari	4
1.2.2. Kasbiy faoliyatning obyektlari.....	4
1.2.3. Kasbiy faoliyatlarning turlari.....	5
1.2.4. Kasbiy vazifalar.....	5
2. Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar.....	6
3. Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.....	7
4. Fanlar katalogining tuzilishi.....	7
Bibliografik ma’lumotlar.....	11
Kelishuv varag‘i	12

1. Umumiy tavsifi

70230202 – Sinxron tarjima magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo'llanishi.

Malaka talabi 70230202 – Sinxron tarjima magistratura mutaxassisligi buyicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur magistratura mutaxassisligi buyicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul xamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

magistratura mutaxassisligining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

magistratura bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baxolashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarning tavsifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatlarining sohalari:

Davlat, nodavlat va xorijiy tashkilot, korxonalar, vakolatxonalar, agentliklar, tarjimonlik byurolari, muzeylar, ommaviy axborot vositalari, nashriyotlar, tahririyatlar va turizm obyektlarida kasbiy faoliyat – sinxron tarjima, umumiy tarjima masalalari (gid-hamrohlik tarjimasi, norasmiy tarjima va boshq.), tarjima jarayoni va sifatini boshqarish (tarjima materiallariga texnik qayta ishlov berish, tarjimadan keyingi tahrir va texnik ishlar, tarjima sifati bo'yicha konsalting xizmatlari, tarjima jarayonini boshqarish va boshq.) bilan bog'liq masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarning obyektlari:

Davlat boshqaruvi organlari, turli davlat, nodavlat va xorijiy tashkilot, korxonalar va muassasalar, kompaniyalar (firmalar), vakolatxona, agentliklar, tarjimonlik byurolari, muzeylar, ommaviy axborot vositalari, nashriyotlar, tahririyatlar va turizm obyektlarida ilmiy xodim, tarjimon (asosiy va ikkinchi til bo'yicha), oliy ta'lim, malaka oshirish va qayta tayyorlash, professional ta'lim muassasalarida pedagog-tadqiqotchi.

Sinxron tarjima magistratura mutaxassisligi bo'yicha bitiruvchilar pedagogik qayta tayyorlashdan o'tgan taqdirda, uzluksiz ta'lim tizimi tashkilotlari, davlat va nodavlat tashkilotlarida vakolatli davlat boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o'qitish bo'yicha pedagogik faoliyat bilan shug'ullanish huquqiga ega bo'ladi.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarning turlari

- *tarjimonlik faoliyati;*
- *ilmiy tadqiqot faoliyati;*
- *tashkiliy-boshqaruv faoliyati;*
- *ta'lim muassasalarida ilmiy va pedagogik faoliyat (o'rnatilgan tartibda);*
- *konsalting xizmati faoliyati.*

1.2.4. Kasbiy vazifalar:

70230202 – Sinxron tarjima mutaxassisligi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob'ektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Tarjimonlik faoliyatida:

Sinxron tarjima usullarini egallashi va ulardan unumli foydalanishi;
xalqaro tashkilotlar va ularning faoliyati haqida yetarli ma'lumotga ega bo'lishi;

O'zbekiston respublikasining turizm salohiyati va xalqaro turizm haqida batafsil ma'lumotga ega bo'lishi va kasbiy faoliyatda ulardan samarali foydalanishi;
ilmiy va amaliy faoliyatda sohaga mos tizimni rivojlantirish va ulardan foydalanishi;

kasbiy etika kodeksiga rioya qilishi lozim.

Ilmiy tadqiqot faoliyatida:

Ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o'tkazish, tajriba natijalarini taxlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish;

ilmiy maqolalar, ma'ruzalar, risola, o'quv adabiyotlar tayyorlash va taxrir qilish, o'tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo'yicha ilmiy sharxlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog'ida eng yangi ilmiy, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar xaqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan xolda qidirish va topish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish hamda faol ishtirok etish;

mos mutaxassislik mavzusi bo'yicha ilmiy loyixalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chikish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

ta'lim jarayonini boshqarish, ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish, favqulodda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni tahlil qilish, loyiha komandasini boshqarish;

mehnat jamoasining umumiy maqsadlariga erishish, ijrochilarning faoliyatini monitoring qilish maqsadida individual va guruh faoliyatini vujudga keltirish;

auditoriya va pedagogik jamoani boshqarish hamda o'quv jarayonini o'rnatilgan tartibda tashkil qilish;

jamoa psixologiyasiga oid tizimli bilimlarni, tashkiliy ishlarda menejment asoslarini qo'llashni bilish;

e-learning va m-learning texnologiyalari asosida korporativ o'qitishni tashkil qilish va korporativ ma'lumotlar bazasini rivojlantirish qobiliyatiga ega bo'lishi;

ekspert-tahliliy ishlarni amalga oshirish maqsadida, induktiv va deduktiv kuzatish, tahlil qilish, baholash va statistik tahlil qilish.

Ta'lim muassasalarida ilmiy va pedagogik faoliyatda (o'rnatilgan tartibda):

Oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim muassasalarida mutaxassislikka oid tayyorgarlik yo'nalishida nazarda tutilgan o'quv fanlari bo'yicha nazariy, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini o'tkazish;

o'quv fanlarini o'qitish metodikasini egallashi;

zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib noan'anaviy o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish qobiliyatiga ega bo'lishi;

o'qitilayotgan fanlar bo'yicha darslarni o'tkazish uchun zarur bo'lgan o'quv-metodik hujjatlarni tuzish, tayyorlash va rasmiylashtirish qobiliyatiga ega bo'lishi;

o'qitilayotgan fan bo'yicha mashg'ulotlarni o'tkazish uchun o'qitishning texnik vositalaridan foydalanish qobiliyatiga ega bo'lishi;

mustaqil ta'lim va ijodiy qidiruv natijasida o'qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi metodlar, vositalar va boshqa sohalarida o'z-o'zini muntazam takomillashtirib borish qobiliyatiga ega bo'lishi;

elektron (e-learning) va mobil (m-learning) o'qitish uchun o'quv-metodik majmualarni ishlab chiqish qobiliyatiga ega bo'lishi;

uzluksiz ta'lim tizimining Davlat ta'lim standartlari, malaka talablari va boshqa o'quv-me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqish qobiliyatlariga ega bo'lishi.

Konsalting xizmati faoliyatida:

sinxron tarjima turlarini amaliyotda samarali qo'llash bo'yicha analitik sharh ishlab chiqish;

respublikamizning turizm imkoniyatlarini tahlil qilishi va sohani rivojlantirish bo'yicha takliflar tayyorlash;

mutaxassislik bo'yicha mehnat bozorini tartibga solish va mehnatni tashkil qilishdagi mavjud holatning tahliliy sharhlarini ishlab chiqish;

mutaxassislikka aloqador yo'nalishlarda konsalting xizmatini ko'rsatish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo'lishi, umummetodologik fanlar asosini mustakil tahlil qilish qobiliyatiga ega bulishi;

kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil kila olish;

o'zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko'rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

o'z faoliyatida me'yoriy-huquqiy hujjatlardan foydalana olishi, o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

internet tarmog'idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo'lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

axborot texnologiyalaridan foydalana olishi, axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunishi, axborot xuruji xavfi va tahdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish qobiliyatiga ega bo'lishi.

ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir qilish, ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish, ilmiy loyihalarni ishlab chiqish ko'nikmalariga ega bo'lish;

xorijiy tillarni ilmiy muloqot va kasbiy malaka almashish vositasi sifatida chuqur egallagan bo'lishi va sinxron tarjimada erkin qo'llay olishi;

xalqaro konferensiya va tadbirlarda sinxron tarjimonlik qilish;
pedagogik faoliyatida axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanishni bilish;

ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondashishni bilish;
ilmiy faoliyati natijalari buyicha davlat va xorijda e'lon kilingan loyixalarda ishtirok etish uchun loyixa tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

kasbiy faoliyatda o'zlashtirgan fanlarning asosiy qonunlaridan foydalanishi, metodlarni tasniflashi, metodologik tamoyillardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

axborotni to'plash, saqlash, ularga ishlov berish va ulardan foydalanish usullarini egallashi;

o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

axborot, bilim, ma'lumotni bir-biridan farqlash malakasiga ega bo'lishi;

ish faoliyati bilan bog'liq rasmiy va me'yoriy hujjatlarni tayyorlay olishi.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy-pedagogik amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Magistratura mutaxassisligi bo'yicha *ilmiy amaliyot* o'tkaziladi.

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Fan o'tiladigan semestr
1.00		Majburiy fanlar			
1.01	ITM1104	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	120	4	1
1.02	MFM1304	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	3
Sinxron tarjima (roman-german tillari) bo'yicha majburiy fanlar					
1.03	AXT11-208	Amaliy xorijiy til	240	8	1-2
1.04	AST11-212	Amaliy sinxron tarjima	360	12	1-2
1.05	MMT1204	Madaniyatlararo muloqot va tarjimashunoslik	120	4	2
1.06	TELA1204	Tarjimaning ekstra lingvistik asoslari	120	4	2
1.07	OTM1204	Og'zaki tarjima mahorati	120	4	2
1.08	TMTU1304	Tarjimada matnlarni tahrirlash usullari	120	4	3
2.00		Tanlov fanlar	480	16	1-3

		Jami	1800	60	
Kvalifikatsiya		Sinxron-tarjimon, pedagog-tadqiqotchi			
Sinxron tarjima (sharq tillari) bo'yicha majburiy fanlar					
1.03	MNM1106	Mutaxassislikning nazariy masalalari	180	6	2
1.04	FO'M1206	Pedagogik dizayn asoslari (Pedagogik dizayn asoslari; Kognitiv psixologiya)	180	6	3
1.05	TLM1104	Tadqiqot loyihalari menejmenti	120	4	1
1.06	MTT1104	Matn tarjimasi va tahriri	120	4	1
1.07	SKKT1206	Sinxron va ketma-ket tarjima nazariyasi va amaliyoti	180	6	1-2
2.00		Tanlov fanlari	1020	34	1-3
Kvalifikatsiya		Sinxron-tarjimon, pedagog-tadqiqotchi			
		Ilmiy faoliyat	1800	60	1-4
		Hammasi	3600	120	

*Izoh: Fanlar katalogida ko'rsatilgan semestrlarga oliy ta'lim muassasasi o'quv jarayonidan kelib chiqib o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, magistratura mutaxassisligi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, magistraturaning o'quv reja va fan dasturi (magistratura dasturi), o'qib-o'rganish natijalari, o'quv sikli, tarjima, tarjimashunoslik, og'zaki tarjima, sinxron tarjima, madaniyatlararo muloqot, axborotni to'plash, qiyosiy tilshunoslik, amaliy tarjima, axborot-kommunikativ tizimlar, zamonaviy tadqiqot metodlari, o'quv-metodik hujjatlar, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ilmiy-tadqiqotlarni tashkil qilish, virtual elektron bilim manbalari.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari hamda kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQLGAN:

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Rektor I. Tuxtasinov

202__ yil "___" _____

M.O.

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

Rektor G. Rixsiyeva

202__ yil "___" _____

M.O'.

KELISHILDI:

**O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlari markazi**

Direktor M. Boltabayev

202__ yil "___" _____

M.O.

**Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o'zbek tili
va adabiyoti universiteti**

Rektor Sh. Sirojiddinov

M.O'.

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi

Rais S. Saidov

202__ yil "___" _____

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi madaniy meros
agentligi**

Direktor B. Abdikarimov

202__ yil "___" _____

M.O'.